

รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี

๒๕๖๑

การขอเปลี่ยนชื่อสกุลของบุตรโดยใช้ชื่อสกุลของมารดา

ผู้ร้องเรียนมีความประสงค์ที่จะเปลี่ยนชื่อสกุลให้แก่บุตรของตนซึ่งเดิมใช้ชื่อสกุลของบิดา มาเป็นใช้ชื่อสกุลของมารดา โดยผู้ร้องเรียนได้โทรศัพท์สอบถามข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลภาครัฐเพื่อประชาชนแล้วทราบว่าสามารถดำเนินการได้ ผู้ร้องเรียนจึงได้ยื่นเรื่องขอเปลี่ยนชื่อสกุลของบุตรต่อหัวหน้าฝ่ายทะเบียน ณ สำนักงานเขต แต่ได้รับแจ้งว่าการขอเปลี่ยนชื่อสกุลต้องได้รับความยินยอมจากบิดาด้วย เพราะจะเป็นการละเมิดสิทธิของบิดา ดังนั้น สำนักงานเขตจะติดต่อเพื่อขอความยินยอมจากบิดา ผู้ร้องเรียนเห็นว่าตนเองกับบิดาของบุตรมิได้จดทะเบียนสมรสกัน และบิดามีได้รับรองบุตรตามที่กฎหมายกำหนด จึงไม่จำเป็นต้องขอความยินยอมดังกล่าว อีกทั้งผู้ร้องเรียนไม่ประสงค์ให้มีการติดต่อกับฝ่ายบิดา เนื่องจากไม่ได้ติดต่อกันมาเป็นเวลานานแล้ว จึงร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อขอให้ประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาตามคำร้องเรียนดังกล่าว

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตรวจสอบข้อเท็จจริงและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นการประสานงานด้วยช่องทางอย่างไม่เป็นทางการ คือ ทางโทรศัพท์กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียนของสำนักงานเขตพื้นที่รับผิดชอบ ได้ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า นายทะเบียนได้พิจารณาเอกสารหลักฐานและสูติบัตรแล้ว เห็นว่า บิดามีพฤติการณ์ที่ถือเป็นการรับรองบุตร คือการยินยอมให้บุตรของผู้ร้องเรียนใช้ชื่อสกุลของตน ซึ่งกรณีนี้ถือเป็นการเปลี่ยนชื่อสกุลด้วยเหตุอื่นตามระเบียบงานทะเบียนราษฎร และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ นายทะเบียนมีอำนาจในการเรียกตรวจเอกสารหลักฐาน ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร และฐานข้อมูลทะเบียนครอบครัว เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาการฟ้องร้องดำเนินคดีระหว่างบิดาและมารดาของบุตร สำนักงานเขต จึงมีหนังสือแจ้งไปยังบิดา เพื่อให้มาแสดงตนว่ายินยอมหรือคัดค้านหรือไม่ ภายใน ๑๕ วันนับแต่ได้รับหนังสือ โดยมีได้มีเจตนาละเมิดสิทธิของ

ผู้ร้องเรียนแต่อย่างใด ต่อมา เจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับแจ้งจากนายทะเบียนว่า ได้มีการตรวจสอบหลักฐานทางไปรษณีย์ปรากฏว่าบิดาได้รับหนังสือฉบับดังกล่าวแล้ว และเมื่อครบกำหนดระยะเวลา ๑๕ วัน ฝ่ายบิดามีได้โต้แย้งคัดค้านแต่อย่างใด

ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงประสานนัดหมายให้ผู้ร้องเรียนดำเนินการยื่นคำร้องขอเปลี่ยนชื่อสกุลให้แก่บุตร ซึ่งทางสำนักงานเขตได้ติดต่อให้ผู้ร้องเรียนไปยื่นคำร้องด้วยเช่นกัน ซึ่งปัจจุบันผู้ร้องเรียนได้ดำเนินการเปลี่ยนชื่อสกุลของบุตรเป็นชื่อสกุลของผู้ร้องเรียน (มารดา) เรียบร้อยแล้ว และผู้ร้องเรียนได้ขอขอบคุณผู้ตรวจการแผ่นดินในการประสานงานและชี้แจงจนเกิดความเข้าใจถึงการทำงานของฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขต จนสามารถดำเนินการเปลี่ยนชื่อสกุลของบุตรมาเป็นชื่อสกุลของผู้ร้องเรียนตามคำร้องขอเรียบร้อยแล้ว

จากกรณีข้างต้น ผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีบทบาทในการประสานงานเพื่อให้ผู้ร้องเรียนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องในการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และทำให้ผู้ร้องเรียนได้รับบริการตามความประสงค์ และถูกต้องตามขั้นตอนที่กฎระเบียบกำหนด จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเหมาะสมแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

เรื่องที่ ๑๐

ปัญหาความล่าช้าในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินบริเวณทะเลสาบแห่งหนึ่ง

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแก้ไขปัญหาคาการบุกรุกที่ดินบริเวณทะเลสาบแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณประโยชน์ล่าช้า ซึ่งกรณีปัญหาดังกล่าวได้มีการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินมาแล้ว ๒ ครั้ง คือ เมื่อปี ๒๕๕๑ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้เสนอแนะให้มีการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร่งด่วน และต่อมา ในปี ๒๕๕๔